

Nr 786

Av fru Renström-Ingenäs m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 664 i Första kammaren)

Det förslag till lag om allmän försäkring som i proposition nr 90 har förelagts riksdagen för avgörande inrymmer inte minst för de s. k. hemmafruarna och de ensamma mödrarna mycket betydelsefulla förbättringar beträffande sjukförsäkringen, förbättringar som hälsas med den allra största tillfredsställelse.

Höjningen av grundsjukpenningen får, såsom departementschefen framhåller i sitt uttalande i propositionen, sin väsentliga betydelse för hemmafruarna och för vissa kategorier som — i allmänhet på grund av att de har förvärvsarbete endast under en mindre del av året — har mycket små inkomster.

En grupp kvinnor inom denna kategori kommer emellertid inte i samma utsträckning som övriga att få avlyft från sig den ekonomiska börda som en sjukdom innebär. Det gäller de icke förvärvsarbetande — eller i mycket liten utsträckning förvärvsarbetande — ensamma mödrar vilkas barn efter uppnådda 16 år fortsätter reguljär skolgång eller ägnar sig åt annan form av utbildning som inte ger dem någon inkomst.

Både den obligatoriska nioåriga grundskolan och den alltjämt ökande tillströmningen till olika former av utbildning utöver grundskolan — en företeelse som i hög grad ligger i samhällets intresse — gör att antalet ungdomar utan egen arbetsinkomst även efter uppnådda 16 år är i stigande.

I det ovan nämnda förslaget till lag heter det i 3 kap. 2 § sista stycket: »Kvinnlig försäkrad, som är inskriven hos allmän försäkringskassa men vars inkomst av förvärvsarbete icke uppgår till ettusenåttahundra kronor för år, skall likväl vara placerad i sjukpenningklass, såframt hon är gift och stadigvarande sammanbor med make eller, i annat fall, stadigvarande sammanbor med barn under sexton år till henne eller hennes make eller med någon med vilken hon varit gift eller har eller har haft barn.»

För en ensam moder med ovan angiven låga förvärvsinkomst eller i fullständig avsaknad av sådan innebär ett upphörande av den i den citerade lagtexten garanterade sjukförsäkringsförmånen, efter det att barnet uppnått 16 års ålder men likväl på grund av fortsatt skolgång fortfarande är

utan egen arbetsinkomst, en mycket kännbar försämring i det ekonomiska läget vid sjukdom. Hennes kostnader med avseende på barnet i samband med hennes sjukdom är nämligen i detta fall desamma efter barnets 16-årsdag som före. Den här avsedda sjukpenningen avser nämligen uppenbart inte i första hand att ersätta en inkomst som faller bort på grund av sjukdom utan mera att täcka merutgifter på grund av att husmoderns arbetsinsats bortfaller.

Beträffande de ensamstående mödrar det här gäller torde samma tankegång vara tillämplig som den vilken ligger bakom de från den 1 januari 1958 tillämpade icke behovsprövade grundstipendierna för skol- eller kurselever i åldrarna från 16 till 18 år. Frånvaron av arbetsinkomst för dessa ungdomar vid den tid då de uppnår den ålder, då barnbidrag upphör att utgå, och önskvärldheten att icke låta detta bortfall av ett ekonomiskt stöd utgöra ett abrupt uppställt hinder för utbildningen utgjorde motiven för dessa grundstipendier, för vilka den övre åldersgränsen sattes till 18 år. Med utgång härifrån torde det vara logiskt att sätta barnets övre åldersgräns i det tidigare citerade avsnittet av 3 kap. 2 § lag om allmän försäkring till 18 år i stället för i propositionen föreslagna 16 år.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta, att 3 kap. 2 § sista stycket lag om allmän försäkring måtte få följande lydelse. »Kvinnlig försäkrad — — — aderton — — —.»

Stockholm den 3 april 1962

Lena Renström-Ingenäs

Rosa Svensson

Nancy Eriksson

Harald Almgren

Lisa Johansson

Svante Lundkvist

Henry Allard

Erland Carbell